

SŁOWO ZAMOJSKIE

Tygodnik, poświęcony sprawom społecznym i gospodarczym, naukowym i literackim.

Trzeba z żywymi naprzód iść, po życie sięgać nowe (Asnyk).

LUBELSKA SPÓŁDZIELNIA ROLNICZA

Spółdzielnia z ogr. odpowiedzialnością
w LUBLINIE

ODDZIAŁ W SZCZECZESZYNIE

Wszystko dla rolnika

WARUNKI KUPNA DOGODNE. OBSŁUGA DOKŁADNA.

Dyrekcja Cukrowni Klemensów

zawiadania Panów Plantatorów buraka cukrowego, że zgłoszenia na nawozy sztuczne na sezon wiosenny r. p. przyjmuje do dnia 15 stycznia 1930 r. Po tym terminie zamówienia nie będą uwzględniane.

4-2

Dyrekcja Cukrowni Klemensów.

KILKA TYSIĘCY ZŁOTYCH ZAOSZCZĘDZI

rocznie każdy posiadacz auta względnie motoru używając

oryginalne U.S.A. TABLETKI BENZYNOWE

ODRYMUNO BĘDZIE KAŻDY WYNIKAMI zaraz po pierwszej

probie

kup jeszcze dziś oryginalne U.S.A. tabletki benzynowe

Cena 1-iej oryginalnej puszki 100 szt. tabletek wystarczających na 500 litrów benzyny zł. 25. — Wyłączna sprzedaż na okręg Zamojski

Centrala Handlowa Producentów Rolnych

z Zamościu, Dom Centralny.

Światła i cienie wsi.

Wies potrzebuje dróg, melioracji, regulacji, komasacji gruntów, kredytu, budynków szkolnych, ogólnowsielnych domów. Rząd i społeczeństwo robią w tym celu, co mogą.

Dobroty wsi i kraju całego zależy od rozwoju rolnictwa, od większej wytwórczości. Będziemy wówczas samowystarczalni, niezależni politycznie. Dobroty wsi to również dobroty miast, w tym celu drobni rolnicy muszą lepiej gospodarować, muszą osiągnąć wiedzę rolniczą.

Troszczy się o to Rząd, troszczyć się organizacje rolnicze. Dla przebudowy całego życia gospodarczego wsi potrzeba planowości i współpracy wszystkich.

To też Jazd przedstawicielei Rządu, samorządu, organizacji rolniczych, społecznych, zwolany przez p. wojewodę lubelskiego do Lublina na dn. 8 i 9 b. m. dla opracowania planu gospodarczego przebudowy wsi rzuci zapewne dużo światła na sprawę postępu gospodarczego wsi.

A wieś nasza, która przechodzi silny kryzys rolniczy, choruje na niskie ceny zboża, potrzebuje postępu gospodarczego, jak kania dżdżu. Nasza wieś sama sobie przedknie nie pomoże.

Oby Jazd rzucił jaknajwięcej światła na to zagadnienie państwowe, na planowość rozwoju ekonomicznego wsi, która potrzebuje nie tylko dróg, lecz i większej produkcji, lepszego zbytu swych produktów.

Istotnie palącą sprawą jest całokształt postępu gospodarczego wsi, aby na niej było więcej światła, niż cieni.

MAURZYC GOSŁAWSKI*

MAJDAANEK.**

Ej! widok to miły oku,
Jak mi miły kraj i Bóg!
Gdy się w czarnym krui poloku
Pod kogitem zwinięto urog.

Na ten widok pierś ulana,
Głok gra, taki budzi śpiewu,
Jakby z urogu krew przelana
Podobito tuoją krew.

I tak lekko ustrząsniesz lonce,
Tak ci miły wtedy świat,
Jako myśi o Podolance,
Jak podolskiej nitki kłut.

Czy słyszysz le uderzenie śpienski?
Zynie, z sercem, w sercu brzmie!
Bo nad głosem chorągiewki
Drżąc obłone świeżą krew.

Nie dotkniesz bez chrytu niebo —
I ulanem oku być,
Chciny lanka sprauć trzeba,
Kniwł moskiewską rzekę ja zmył.

Pragniesz w rolniczej łbie krynaję?
Z nami trzymaj, rok i wierz.
Pod Majdanek Jordan plynie
Podolanka w kumy bierz!

„Wiele urogoń?” pyta obcy.
„Maj polome: gdzie urog jest?
Wrog w Majdanek!” Uro chłopcy!
I spraujmy lancem chryzt!

Czy ich wiele, czy ich mało,
A nam że do tego co?
Nam dosć, że nie nie zostało,
Policz ich, jeśli chej.

Po majdanekskich łanach
Stanie tuja mogiła huk!
Przy następnych odułdżinach
Złoty, wiele padło sztuk.

W światłach Nocy Listopadowej 1830-31 r.

Narody — Państwa są jak te budowie rzucone na oblicze ziemi, — jedno są wielkie, potężne, wprost majestatyczne w swym ogromie, masie, wywołując zdumienie i podziw wśród oswojonych i obcych jako budowla na całej wielkiej — inne natomiast uciepione tu i ówdzie na skrawkach kontynentu robią wrażenie dziecinnej igraszki, tak jakby je kto tworzył na dzień dzisiejszy, choć zrodziły się również z państwowej myśli twórczej ludów. Zastanawiamy się jednak, czy tak jest w istocie rzeczy. Pobieżny rzut oka obserwator mógłby tak akławyfikować te organizmy narodowe i polityczne, — rzeczywistość każę nam mówić coś innego. Potęgę i siłę ich to nie bryła, to nie wielkość zajętej przestrzeni, lecz te niespożyte twórcze siły, które tkwią w masie tych organizmów politycznych czy narodowych.

Skala twórczości ich duszy, charakteru, poczucia wartości i użyteczności, wszystkich składowych tkwiących i w jednostkach i w grupach, ich — to współdziałanie w tworzeniu i wznoszeniu na coraz to wyższe wyznaki całosci państwowej czy narodowej, oto są właściwe czynniki twórcze oraz siły i majestat tych organizmów. Tak istotną rekinajomą potęgą jest ta siła, przegnała moralna, — „która zjadaczy chleba w aniołów przekrabi”.

W tej perspektywie historycznej walły się w ciągu wieków potęgi przeznaczonej Cesarzów, gdy w ich narodzie był „duch zatruty”, — powstawały jednak równocześnie danady przemilczane i niedoceniane narody, kiedy w popiołach swych dzieł uoszone jętkęce ognie siły umiały romuchać do twórczego czynu Niepodległości. Czyż nie upadły największe organizmy polityczne dawnego imperium rzymskiego czy carskiego w chwili swej największej ekspansji terytorjalnej ale i zarazem największego upadku państwowej myśli twórczej. Musieli osiąść, bo nie mieli w sobie tej „przewagi moralnej”, która pozwoliłaby im przetrwać najtragiczniejsze chwile niewoli, — zburzone wprawdzie jego dom polityczny, rozorano brudzę gromy jego ojczyzny, jednak nie zdolano osiągnąć do tych niespożytych moralnych fundamentów Polski Nieśmiertelnej. Dziesięć wieków wier-

Naród Polski miał te przewagę moralną, która kazała mu trwać i przetrwać najtragiczniejsze chwile niewoli, — zburzone wprawdzie jego dom polityczny, rozorano brudzę gromy jego ojczyzny, jednak nie zdolano osiągnąć do tych niespożytych moralnych fundamentów Polski Nieśmiertelnej. Dziesięć wieków wier-

Powiadali, bogactwami
Czuli tam Majdanek linał —
Czemu nie uim, lecz za nami
Wiem, że został — pomost z ciał.

Daj mi dzisiaj dnie Majdanek,
Daj pół życia, tylko daj!
Jak mi miła Podolanka,
Jak mi miły Bóg i kraj!

*) powsta koniec 1830 r.

**) Majdanek, urobie pod Zamościem, gdzie 31 sierpnia 1831 r. ułani podlegli znieśli silniejszy oddział rosyjskiej piechoty.

nej służby Polski na straży ideałów kultury chrześcijańskiej i zachodnich dały jej tę głęboką siłę, dzięki której poprzez dni klęski doszła w chwałę do dnia Zmartwychwstania. Dzięki tej siłomodności w narodzie jego dnia uczynniejszego i tej siły w jej historycznej mamie dziś Polskę Odrodzoną.

Takim jasnym dniem tej świadomości narodowej był dzień Czynu Listopadowego 1830/31 roku, kiedy to Naród rzucił na szalę wypadków swój skarb najdroższy, swą krew, swe życie i to w walce o wolność własną i cudzą. „Za Wolność Narodu i Wiarę”, podjął walkę żołnierz polski tej doby. To hasło jest tem opróżnieniem tych dni, wznosząc do dzieł historycznych jeden dowód tej naszej ofiarnej przewagi moralnej nad niemoralną zachłannością naszych sąsiadów. Ten Czyn Listopadowy 1830/31 roku dał nam jeszcze zespolenie całego Narodu we wszystkich jego warstwach i stanach na polu bitwy, sejm i ofiarności społecznej, dając ten dowód, że tam, gdzie chodzi o godność i niepodległość, Naród Polski umie stanąć na wysokości zadania. Dzięki tym rysem znanym tymi dni pozostały one dla nas dalszym elementem twórczym, — to jest ta monumentalna siła Polski.

— Dziś, kiedy po wielu latach niewoli spełnił się „sen o zrabli polskiej” i Polska Odrodzona rozbudowała swą wolność na głębokich fundamentach moralnych, niech myśi nasza, pełna wdzięczności wzniesie się nad pobojowiskami chwały Bohaterów Nocy Listopadowej, że nam, tym synom, przekazał niesłomiony honor zrabli dla odrykajania i umocnienia Polski Wolnej i Niepodległej, Zamość, 26.XI.1929.

Prof. Młoch Pieszkowski.

Wystawa w Tomaszowie.

Rzeczpospolita tutaj już swą działalność Komitet organizujący przyszedł (we wrześniu 1930 r.) wystawę rolniczo-przemysłową w Tomaszowie, która obejmie: dział rolni hodowli bydła, koni, trzody chlewniej, drobiu, owiec i inwentarza drobnego, następnie produkcja żywności i okopowych; dział przemysłu rolnego; warszywnictwo, ogrodnictwo i sadownictwo; przemysł leśny; dział samorządowy (samorząd powiatowy, gminny, szkolny, budownictwo drogowe i cywilne, pożarnictwo i spółdzielczość; dział przemysły omy (rzemiosła i przemysł ludowy, handel rolny).

Wystawa ma na celu przedstawić całokształt rozwoju gospodarczego powiatu Tomaszowski. Lub, od chwili Odrodzenia po dzisiejszość, w pierwszym rzędzie rolnictwa, gdyż powiat Tomaszowski ma charakter wiejski rolniczy.

Blizszych informacji i szczegóły wyjaśnienia udzieli Komitet wystawy. Adres: Tomaszów Lub. Okręgowe Tow. organizacji i Kółek rolniczych pow. Tomaszowskiego dla Komitetu Wystawy.

Dzieci cierpia — za winy niepopełnione

W Nrze 6 „Słowa Zamojskiego” z dnia 17 listopada b. r. ukazał się artykuł „Jak grzyby po deszczu” poświęcony sprawie budowy szkół powszechnych. Sprawa ta jest bardzo ważna i aktualna na terenie powiatu Zamojskiego, dlatego też, w odpowiedzi na apel cytanowca artykułu, pozwolę sobie w powyższej sprawie zabrać głos i wypowiedzieć kilka uwag, które, być może, w drobnym ulasku przyczynią się do wywieślenia sprawy względnie usmiesia utarek. Zastrzegam się, że nie uznaję się kompetentnym do krytyki działalności pewnych władz, krytyki dziś tak często na każdym kroku spotykamy. Chodzi mi przede wszystkim o dobro sprawy.

Otóż najzupełniej podzielał pogląd p. Antoniego Jarosa, zamieszczony w artykule „Jak grzyby po deszczu” stwierdzenie, że podaniem kilkunastu doświadczeń praktycznych, że samorząd gminny najzupełniej jest przygotowany i zdolny do budowy szkół, nie pozbawiając pierwszokółni twórczych. W samorządzie drzemają siły wielkie, nieważne w dostatecznej mierze wyszukane, które z pożytkiem dla sprawy budowy szkół mogą być eksplotowane przez gminę. Wzrost np. możność bezpłatnego zwiezienia na plac budowy materiałów budowlanych. Iłż to pieniędzy na zwózkę materiałów budowlanych musiałby wydać samorząd powiatowy?

Wyobrażam sobie budowę szkół przez samorząd gminy mniej więcej w sposób następujący:

Gmina tworzy przez pewien okres czasu fundusz specjalny, przeznaczony na budowę szkół, który, korzystając ze składek i trzeźw, jednakże tak gminie uprawnienie w formie obowiązującej ustawy do pobierania tych składek, by ludzi zleć woli zmusić do wspólnego ponoszenia ciężarów. Jeżeli ktoś obawiał się, że gmina za daleko posunie się w wysokości pobierania tego rodzaju składek, można określić maksimum składki razowe i miesięcznej. Budowę szkół uzupełnia gmina kredytem długoterminowym, łatwo dostępnym. Sejmik subsyduje gminę w miarę posiadanych funduszy. Gmina bezpłatnie zwozi materiały budowlane na plac budowy i buduje pod kierunkiem specjalisty-architekta na podstawie zatwierdzonego planu przez władze kompetentne. System obrotu z budową szkół jest bardzo uciążliwy. Niestety, kto dziś pragnie przyczynić się do budowy szkół, weźmie się szczerze do pracy — temu ręce opadają. Na drodze do urzeczywistnienia zamierzeń, samorząd gminny spotyka na każdym kroku pęczące się trudności i rzucane mu pod nogi olbrzymie kłody przeszkód!

Ażby nie był gołosłownym, poruszę jedną z bolączek, t. j. procedurę zatwierdzania planów budowy szkół. Według logiki, zdawałoby się, że plany szkół nie funduje nie budowe, z wielkim wysiłkiem zdobyte, ma odpowiedni plac pod budowę, materiały i wszystko, co jest potrzebne do rozpoczęcia budowy, sprawa jest załatwiona. Tak nie jest. Czeką gminę syzyfowa praca. Ja pracę jest otrzymanie zatwierdzenia budowy.

Plany wdrują do kuratorium okręgu szkolnego i leżą pod zieleni, skutkiem dyktando i niedojrzałości samorządu gminnego niecierpliwi i po paru latach przystępuje do dzieki budowy. Powstaje paradoks. Władze szkolne, zamiast przykładać szlachetniej inicjatywę, grymaszą, bał nawet żądają położenia pieczęci na rozpoczęcie budowy szkoły. Inny przykład; ku uczczeniu 10-lecia niepodległości Polski gmina uchwała budowę szkoły — pomnika.

Uchwała wdruje do urzędów, dostaje się do kuratorium i tam spoczywa sobie spokojnie, gmina zaś oczekuje na konkretną decyzję rok i dłużej i odpowiedź się nie otrzymuje. Zapal gminy stygnie, energia wydławdaje się w innym kierunku, np. w budowie dróg bitych. Tymczasem z budowy szkół — fiasco.

Albo inny przykład: Rada gminna na uchwałę kupno dworu po rozparcelowaniu folwarku. Plac o zgodnym — jak materii. Piękny i widny na wszystkie strony, z parkiem okalającym gmach. Plac na boisko dla dzieci, ogród przyrodniczy i wszystko, co dla nowoczesnej szkoły potrzeba, można tam zrobić. Nie jakiś tam członek Rady gminy, wójt gminy, sekretarz, sołtyś czy inny laik, lecz wybitny specjalista architekt stwierdza, że budynek można przerobić tanio na 7 klasową szkołę. Gmina zaszczerdziła około 100000 złotych i olbrzymiej pracy przy zwózce materiałów. Społeczeństwo miejscowe dobrowolnie składa fundusze na kupno dworu. Rada gminna wysyła pisma, memoriały do prosi kogoś niezapłatę, wójtowie nie odpowiada ich wymaganiom. Sprawa się wlece, społeczeństwo się zniechęca a dzieci tymczasem cierpią za winy niepopełnione. Tak upływały lata na temu podobnych tarciach.

Upływa rok czasu, odpowiedź niema. Władze szkolne milczą, albo inspirowane przez miejscowe nauczycielstwo, żądają budowy monumentalnego gmachu kosztów kilkuset tysięcy złotych, gdyż dworek nie odpowiada ich wymaganiom. Sprawa się wlece, społeczeństwo się zniechęca a dzieci tymczasem cierpią za winy niepopełnione. Tak upływały lata na temu podobnych tarciach.

Kto bliżej sięży się za sprawą budowy szkół, ten bezstronnie przyzna, że koszty tego niezapłatę, wójtowie nie odpowiada ich wymaganiom. Sprawa się wlece, społeczeństwo się zniechęca a dzieci tymczasem cierpią za winy niepopełnione. Tak upływały lata na temu podobnych tarciach.

Otóż budować trzeba netylko dużo ale i tanio, na odpowiednim poziomie wymagań nowoczesnych. Na lukusowe budynki tymczasem nas nie stać. Aby sprawę posunąć z punktu naprzód, trzeba by zatwierdzenie planów szkolnych należało do kompetencji starosty powiatowego. Treba odebrać prawo stanowienia o budowie kuratorium, które sprawy budowlane szkół powszechnych tylko hamuje.

Treba, by samorząd w tych sprawach decydował, albowiem społeczeństwo płaci, ponosi ciężary i jemu się słusnie należy głos. Społeczeństwo jest dobre, zawsze pójdzie w kierunku rozumnych rad i wskazówek władz. Oddając sprawę w ręce samorządu i uchylając niepotrzebny biurokratyczny paraliżujący zdrowy duch społeczny, przyczyniamy się do rozwiązania palącej kwestii.

W powiecie powstają natchmianst odpowiednie gmachy szkolne, „jak grzyby po deszczu”, albowiem samorząd gminny w imię hasła „przez samorząd i pracę społeczna — do potężnej Polski”, wzięły w silną dłoń budowę szkół i za kilka lat kwestia budowy szkół będzie należeć do przeszłości.

Wysokie 9 listopada 1929 roku

J. KOŚC

sekretnik gminy Wągrowa

Na wiejskim pogrzebie.

Choć od kilkunastu lat już mieszkam w Janowskim powiecie, nie zdarzyło mi się jednak być jeszcze ani razu na uroczystościach pogrzebowych tutejszego ludu. Dopiero teraz niedawno wypadło mi uczestniczyć w tych uroczystościach. Wywarły one na mnie niezmiernie silne wrażenie, tak, że długi czas chodzę im za pamięcią. A jak to było z tym pogrzebem — opowiem.

Zmarł ojciec jednego ze znaczniejszych tutejszych gospodarzy — bardzo znaną staruszkę, powszechnie lubianą i szanowaną. Był to człowiek, jakich jest jeszcze sporo po naszych cichych wioskach. Zeność i głęboka wiara sterowały jego życiem. Praca i modlitwa były jego żywiołem. Nie właściwie nie zrobił wybitnego, a jednak przy jego zwłokach był tak szczerzy i unosiło się jakieś serdeczne uczucie dla zmarłego, połączone z przeświadczeniem, że dla takich właśnie utrudzonych i cichych „jest przygotowane miejsce w niebie”. W tym miejscu Chrystusa u Boku Najświętszego Boga.

Nazywał się ten człowiek... albo lepiej nie powiem. Żył bezimiennie dla szerszego świata, niechcie sobie teraz spoczywać spokojnie na nowo założonym wiejskim cmentarzu nieznanym ludziom, lecz zato w rejestrach Pańskich na liście odznaczonych zapisany.

Rankiem dnia jesiennego poszedłem na cmentarz przy domu otwartym. Koło domu, w oczekiwaniu na wyprowadzenie, gromadziła się ciżba ludzi, którzy już wewnątrz chaty byli i pamięć zmarłego uczuli.

Wewnątrz chaty pełno ludzi. Koło trumny najbliższa rodzina w w płaczu i szloach. Pała się świece. Na boku przy stołiku nakrytym czernym białem bractwem. Właśnie skończył jakiś piękny żałobna. Starzy „pośród nich” zaczyna czytając z książki nieznanej, ale bardzo modlitwy o przedwiezie prostej i głębokiej treści.

Jest tam wszystko, co w „niedzielnym sercu” na dzień naszego życia znajduje. Za błędów w życiu popolewności, prośba do braci żywych o przebaczenie win, refleksje nad znikomością rzeczy doczesnych, ziemskich, a nad tem wszystkim wielka wiara w nieograniczone miłosierdzie Boga. Jest to język dzieci nieświadomych, miłość. Wszystko to koł i łąż wzruszenia z oczu, nawet zimnych katolików, wyciska.

Robi się ruch w sieni — przyjechał ksiądz. Scena zabijania wieka trumny, ostatnie pożegnanie rodziny, rozdzierające szlochy i płaczenie. Nie śliczne, tłumione, intencjonalnie żałobne przy i gesty, lecz z całego rozłożonego serca, nieczem nie tłumiony, a tak szczerzy, tak przejmujący.

Sąsiedzi biorą trumnę na ramiona. Przedem biegnie ktoś z domowników i otwiera drzwi od wszystkich zabudowań gospodarskich. Cały dobytek: krowy krasule, konie, żrebięta wszystko to wysadza by z drzew i obór i trzęsienie żałobne. Oczywiście racjonalnie w tym roku było, szalby tylko podenerwowane tworzenie niezwykłym ruchem i krzykiem płaczących, ja zaś usłyszałem z tego ręki nieraz pokarm otrzymywały i były po ojcowski pieczołowicie doglądane. Za rozstania i pożegnania na wieki.

A ten gospodarz, który do niedawna jeszcze cieszył się widokiem swego dobytek pływającego obecnie teraz w dżelaznym kółku w trumnie na ramionach sąsiadów, objęty na wszystko, a dusza jego odrzuca się stopniowo od tych rzeczy ziemskich, zbijając w Krainę wiecznej szczęśliwości.

Zwłoki złożono na wyczajny gospodarski wóz i skromny kondukt wiejski, prowadzony przez księdza przy śpiewie prostych, lecz żalob-

„Opoka Piotrowa”

„Pośród wielkich potęg tego świata jest jedna, niezwykłego zaiste pokroju. Nie rozporządza ona ani tysiącami armat, ani milionem żołnierzy, ani miliardami złotych dochodów skarbowych, ani władzą doczesną rozkazywać do niedawna nie mogła poddany swoim, bo ich nie miała. A jednak ta jest potęgą ze czcią i miłością zwracając się serca czterysta milionów katolików rozmaite mowy, narodowości i przynależności państwowej, inne zaś setki milionów ludzi, dla których potęga ta jest obca, nie mogą jej odmówić szacunku i podziwu. Wszystkie te ludy i rządy odczuwają muszą liczyć się praktycznie w swojej polityce z wpływem, dążeniami i stanowiskiem tego dziwnego mocarstwa. Jest nim św. Kościół Rzymsko-Katolicki”.

Tak p. Stolicy Piotrowej pisze p. Kępcutowski w słowie wstępem w książce p. t. „Opoka Piotrowa” (wydawnictwo „Zorzy”). Piękne to dzieło składa się z następujących rozdziałów: Słowo wstępne — Stolica chrześcijańska — Czas starodawne — Narodziny narodów — Ponad tronami — Rzym i Polska — Przedmowa chrześcijaństwa — Błędy, chwała, krzyż — Ranne zroże.

Tytuły rozdziałów mówią nam o bogatej treści, zawartej w tej interesującej książce. Przyczyni się ona poważnie do poznania przeszłości Kościoła Rzymskiego i stosunków, łączących Ojczyzn naszą ze Stolicą Apostolską przez szerzą masę społeczeństwa.

Książka ozdobiona jest kilkoma ilustracjami i portretem Ojca Świętego. Druk i papier dobry. Cena zł. 3.

A. B.

Poetka z Bożej łaski.

Przeczytałem zbiorek poezji pani Cecylii Lindnerowej* z uczuciem, jakiego doznawałem na przechadzkach w naszym pięknym wiejskim ogrodzie. Niema w nim kamień, ani storczyków odruszających, ani pomarańczowy kwiat. Ale oddycha się delikatnym aromatem naszych pięknych pól.

Poezje pani Lindnerowej rozczarują wnieśli miłości ojczyzny.

Każdy Polak rozumie jej i odczuje, nawet wieśniak, nie umiejący czytać i pisać, gdy mu się jej odczyta. Proszę przeczytać np. „Żobna sieba” albo „Wspomnienie”.

To jest właśnie dar z Bożej łaski pisać tak, że książka może trafić do salonu i pod słomianą strzechą.

M-ski.

* Cecylia Lindnerowa. Miscellanea Zamojskie (23), Tłuszcz na drukarni Sejmiku Zamojskiego.

nych piśmi, szał po błotnistej i wybielonej drodze.

Krocz i myliś daleko, jednoznacznie, lecz i łoją, obojętnie, niajśmim cichym korowodem. Ostatni akord tego życia wiejskiego, co to w młodości buczy piśnią o do doł po parowach za krowami, potem od lat najmlodszych ciężka praca napierw w domu ojca, potem na swoim. Zmudne dorabianie się skrzętną pracą, potem dzieci, wnuki, starość u dzieci na laskawym chlebie — wreszcie odwiecie — iemi sterałego pracu cięła. Oto żywoty, które gdyby nie wiara w bóstwo Jezusa — opiekuna wszystkich spracowanych i uciśnionych, byłyby rzeczywiście czemś beznadziejnie strasznym, a tak są tylko najwieńszem wypełnieniem pełnego pokory, ale i wielkości zalecenia: „módl się i pracuj!”.

Godziwój.

K. Słowacki.

CIEMNOGRÓD.

O 22 kilometry od Zamościa i 111 km. od Lublina leży miasto Ciemnogród na 8 tys. mieszkańców.

Ze światem cywilizowanym łączy Ciemnogród telefon, komunikacja niemiecka, poczta. Pewien minister, jadąc przez Ciemnogród samochodem, omal nie doświadczył wstrząsu mózgu. Po tym wypadku zebrała się rada miejska Ciemnogrodu dla narady, czy przyjąć zapropnowaną pożyczkę na naprawę drogi. Historia Ciemnogrodu podaje, że jeden z radnych powiedział:

— Turcy, panowie radni, że miśtroch tego wytrząsł na jednej drodze. Na drugiej gładkie konie topią się w błocie. Niech nam pożyczą na dwie drogi. Inaczej protestuję przeciwko pożyczce na jedną drogę.

Inny radny zauważył, że po naprawie jednej drogi można zbytnie uprzedzić na dwie. Niech nam pożyczą na dwie drogi. Inaczej protestuję przeciwko pożyczce na jedną drogę.

Piękna nazwa grodu zachęcała mnie do wycieczki. Jesień mamy piękną. Miałem nadzieję, że mógłbym nie dozna szwanku, nie utonąć też w błocie jak koń.

— Czy pan tu zabawia dłużej? — pyta mnie obywatel ciemnogrodzki, od którego zobowiązałem się do informacji o planie sytuacyjnym Ciemnogrodu.

— Może do jutra. Spojrzał na mnie z współczuciem. — Szkoda, że pan nie ma lampki elektrycznej i kolan ratunkowego. — Jakto — powiedział. I wskazuje mi wiszącą na drągu lampę natłową. — To dla ozdoby. Biema komu i za co nalewać nocy.

Przebiegnięcie obywatela było tak widoczne, że zapytałem go:

— Co panu jest? Tak pan blady... — Niema benzyny i na benzynie.

— Ja, panie, mam dom drewniany. A straż ogniowa ogłosiła mieszkańcom, że nie wyjedzie z szopy, choćby się cały Ciemnogród palił.

— Tak!... Dlaczego to? — Niedawno strażnicy jeździł do Słulowa i nie zwrócono im wydtku na benzynie. Nie macie pieniędzy — powiedział — to gnać sami pozary!

— Ciemnogród nie ma pieniędzy — opowiada mi nieszczęsny właściciel nieruchomości — ale ma hałę targową.

Posłaliśmy zobaczyć te hale. Murowana buda, która kosztowała trzy razy tyle, ile warta.

Miny kupców w hali takie, jak pod murem placu.

— Widzi pan — powiada mi przewodnik — im się należy od magistratu, który budował halę na wekale, ten magistrat teraz, ale bank do dyskontowania wekeli na raty. Kto nie dostanie raty, to czasem tam mdleje, czasem zakłnie, często jest taki zmartwiony, że go wyprowadzają na świeże powietrze...

— Słyszalem, że miasto ma majątek własny?

— Tak. Bogate miastko Ho, ho, bogate! Ma z 1000 mrozi Grunów, które bierze pieniądze z miasta. Po przyłączeniu do miasta, wie kożystają z gruntów miejskich, jako z pastwisk, więc miasto nie ma żadnego dochodu, bo niewiadomo, co jest miejskie, a co prywatne...

Mój przewodnik zaprowadził mnie także do szkoły ciemnogrodzkiej. Zimno w niej było, szyby dziurawe, na węgł nie ma groza, budynek szkolny jest obcięty przez bank dyskontowy, wiel magistat.

Brak tu nietylko pieniędzy, ale, co gorzej, brak energii od jakiegoś takiego ładu. Można mieć długi, ale można mieć i energię. Można płacić weksle i nie mieć na bruki, ale wydać też energiczne zarządzenie, żeby każdy właściciel domu ułożył za kilkanaście złotych kilka desek wzdłuż swego domu, będą więc jakie takie chodniki drewniane; można

STANISŁAW DZIUBA.

Przez okno prowincji.

Czy wiecie, kto nam przypomniał w roku ubiegłym hasło samostarczalności, jako środek do poprawy gospodarczej w kraju? Amerykanin Dawey, przedstawiciel kraju, który do nas przywozi swoje samochody.

W fachowych sprawozdaniach dziennikarskich czytamy, że polska fabryka samochodów „Urusus” — jednocześnie z dostawami dla M. S. wojak, produkuje podwozia, ciężarówki i autobusy na sprzedaż dla osób prywatnych.

Wyżej wymienione obiekty dzieła się na trzy „A”, „B” i „C”, z których pierwszy normalny bliźniacz jest na obciążenie 2,5 ton, drugi zaś „AW” — typ wzmocniony, o ramie wydłużonej, hamulcach Westinghouse’a, jest niezrównoważony podwoziem autobusowym i ciężarowym o nośności 3 ton.

Jednocześnie dowiedzieliśmy się, że „Urusus” na tychże podwoziach buduje wszelkie wozy specjalne, a więc: samochody polewaczkowe, samochodowy dla obsługi strażnicy ogniowej (wozy rezyktywne itp.) samochodów opancerzone dla policji, oraz inne.

Okras prób i doświadczeń miał w „Urususie” dawno i możemy się poszczycić tym, że samochody krajowej wytwórczości nietylko nie ustępują zagranicznym, lecz górują nad nimi. Gdyby ściśle zastosowaliśmy do warunków drogowych w Polsce wyprodukowane wszelkie niespodzianki.

Luksusowe autobusy „Urusus” epokowymi coraz częściej w posiadaniu prywatnym, zaś autobusy na P.W.K. obsługujące teren wystawy, zdobyły powszechnie uznanie.

W Zamościu powstaje bielernia szczeni na wywóz za granicę. Szczeniaki, że, Boże! Niech nam jakieś niedrogi dolarów i franków nawiezie z zagranicy wzmian za owłosienie naszych świnek.

Fabrykę, jak zresztą cały wywoz, który przetrwał i handel popiera rząd ulgowymi kredytami, tudzież subsydjami. Jeszcze skóra na baranie, a już Skarb krajowy asygnuje pieniądze, bo liczy na przyszłość, że mu się to wróci, gdy fabryka zacznie pracować i sprzedawać zagranicę nasz produkt. Ha, no, dać Boże.

Ale czy nie uderamyśmy tylko pochną jednego — dwu warzających pracy w naszym mieście, gdy bezmyślnie będziemy wywozili co roku zagranicę po paręset tys. złotych za samochody, które wyrabiamy w kraju.

A właśnie, dochodzą nas słuchy, że Magistrat zamojski znowu zakupuje dwa zagraniczne samochody.

Co na to nowa Rada miejska, co nadzorujący Sejmik, co Starostwo?

Też zmusić właścicieli domów do palenia lampek przed domami, niewielki to koszt i nie z kasy miejskiej. Opowiadano mi, że ktoś chciał wydać sto złotych na poprawę drogi przed sklepem, nie wzięto pieniędzy i nie było zrobiono. To już niedbalstwo.

Br. Ciemnogród...

Najbardziej zadłużony gospodarz, chociaż płaci długi, wyda jednak na podkole dla podkucia konia i wbię gwóźdź w budynek, aby zawiesić sprzęt gospodarski.

Br. Ciemnogród...

A miał ja nawet zabiora mokał, który o miasto polskie nie dbał, ale tam, gdzie było wielkie błoto, kazał cudownym koszem kłaść deski, a gdzie ciemno palić latarnie.

E. Migasiński.

„LWY POŁNOCY”

(Pierwszy Zjazd Murmańczyków).

Dnia 29-go października odbyło się w Warszawie zebranie organizacyjne byłych Murmańczyków. Na zebranie przybyło kilkadziesiąt oficerów i żołnierzy, którzy w latach 1918-19 służyli w oddziałach polskich w północnej Rosji (Murmańsk—Kola — Archangielsk — front dźwięński i oneski). Zebranie, któremu przewodniczył byłszy szef milicji polskiej w Archangielsku — obecny dowódca dywizji, gen. br. Dowoyno-Sollobub, postanowiło zwołać na niedzielę, 15 grudnia b. r., w 10-tą rocznicę powstania batalionu murmańskiego do Warszawy i uroczysty defiladę przed Naczelnikiem Państwa i Wodzem Naczelnym na placu Saskim — pierwszy zjazd żołnierzy — Murmańczyków.

Celem zjazdu będzie utworzenie — wzorem pokrewnych formacji — Związku Murmańczyków, omówienie i przypomnienie wspólnych, doświadczeń, sposobów zbierania i przygotowania wszelkich materiałów, dokumentów do historii formacji polskich na Murmanie.

Przygotowaniem zjazdu kieruje komitet organizacyjny, w skład którego weszli: gen. Dowoyno-Sollobub, p. kpt. Julian Skokowski, mjr. dypl. Maysker, mjr. dypl. Nadachowski, mjr. inż. Gliński, mjr. Duch, mjr. dypl. Solodkowski, mjr. pil. Truźka, kpt. rez. Piotrowski, pp. rez. Zwiocinski, kpt. rez. Małuszewicz, konsul Szark, mjr. rez. Benedykt.

Komitet organizacyjny podjął u władz starania o uzyskanie urlopów dla wojskowych w służbie czynnej, a o uzyskanie zwizek kolejowych dla osób cywilnych.

Komitet zwraca się do wszystkich byłych żołnierzy murmańskich, by zgłosili najrychlej adresy swoje i innych Murmańczyków sekretarzowi komitetu konsulowi Helji, Szarkowi, Warszawa, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, ul. Wierzbowa.

Zjazd rozpocznie się 15-go grudnia o godzinie 11-go w kasynie garnizonowym przy Al. Sułkowskiego.

W lutym 1918 r. podstępni Niemcy zawarli z Ukraińską delegacją pokoi, odrzucając od Polski część polki w całej powiaty: Hrubieszowski, Tomaszowski, Chełmski, Zamojski, Kraśnostawski, Lubartowski, Brzeski, Pruszyński i Grodzkiński. Polska zawrzała protestem. Na Bukowie, Polak Karpaś Paszkowy postanowił zaprzęść walkę przy boku Austrii. W nocy z 15 na 16 lutego polała się krew legionistów pod Rarańczą. 11 maja Korpus Hallera bił się z Niemcami pod Kaniowem i kapitulował.

Po bitwie Kaniowskiej, Polacy na Ukrainie postanowili formować wojsko polskie w porozumieniu z Koałicją. General Haller wyznaczył jako miejsce koncentracji Murman i Kuban.

26 lipca Trecki w drodze rozstrzelania z sądu każdego żołnierza schwytanego w drodze na Murman, pomimo posiadania papierów francuskich.

Zaledwie 200 wojskowych Polaków zdołało przedrzeć się nad morze Lodowate. W mieście Koli sformowany został „samodzielny oddział polski w Koli”, walczący przy boku aliantów. Angielski gen. Iroside w mowie wygłoszonej podczas przeglądu murmańczyków rzekł do obecnych: „jak długo jestem żołnierzem, oddałem o tak darszarki i rycerskim wygadanie nie widziałem”. Po zakładowaniu północnego frontu, murmańczycy zostali przewiezieni do Anglii.

Oprócz oddziału w Koli również walczyły samodzielnie grupy Polaków na froncie północnym. Po zdobyciu Archangielska dowódczo objął major Skokowski. Sztab dowódcy stanowił: kpt. Szul, pp. Benedykt, pp. Kwiatkowski, kpt. Kronenberg, pp. Krywicki, mjr. Karłowicz. W walkach nad Dwiżną Polacy zdobyli w opinii Anglików chwalebne imię — „lwy północy”.

Ruskie Piaski sprzedają Zamość.

I znow o to przeżyłem wiele miłych i serdecznych chwil tym razem wśród młodzieży w połonionej opodal Wirokowie.

W ubiegłą niedzielę, na zaproszenie dyrygenta „Echa Wirokowskiego” p. Kożuska, udałem się do Ruskich Piasków, gm. Nielisz, by wysłuchać piosenki „Echa” i przyczynić się do zorganizowania chóru amatorskiego w Ruskich Piaskach.

Wdręczone na nad wyraz zadanie przewodniczącemu, ażeby akrapulacjami, co przyszło mi tam latwiej, że sprawa ta przed moim przybyciem była już dość dobrze opracowana. Dzięki zabiegom p. Kożuska i życzliwości p. Zofji Dybzińskiej, kierowniczki miejscowej szkoły ludowej, zastałem w budynku szkolnym kilkadziesiąt osób młodzieży miejsckiej, która chciała wstąpić do utworzenia „Lutni”. Nie było tu chóru dotąd, ale dzisiaj jest i będzie! Do wdręczenia takiego uważałem mnie rozważa i stateczność, z jakimi młodzież przystępuje do tworzenia chóru. Następnie ogólna ocena młodzieży wypadła nader pochlebnie dla niej: głosy dobre, większość nie pali, wódki unikają wszyscy. Jest więc pewność, że chór utrzyma się na stałe.

Na wstępie wysłuchaliśmy bardzo udatnego popisu chóru Wirokowskiego. Kilka piosenek ludowych, niektóre b. trudne, wykonano z zadziwiającą sprawnością i rozmachem. A wszak uczyć się dopiero od 1 września r. b. Mając przed oczyma dwa zespoły śpiewacze, tak wielkie roznice nadzieje, rzuciłem hasło — na wiosnę Zjazd w Zamościu Zjazd

na uroczystości, jakie Zamość oczekuje z racji 35-letnicy jego istnienia, i spodziewanego udziału wybitnych osobistości. Hasło to przyjęto z zapałem i odpowiednio do celu zakreślono program nauczania.

Na zakończenie zebrania p. Z. Dybzińska wypowiedziała piękne przemówienie.

Byłoby wielce pożądanem, aby kierownicy istniejących na terenie pow. Zamojskiego chórów, zechcieli porozumieć się z niżej podpisanym (adres: Sejmik) celem przygotowania powiatowego zjazdu o wspólnym częściowym programie.

Do zarządu „Lutni” zostali wybrani pp. Z. Dybzińska — prezeska, Wit. Czerwony — wice-prezes, Feliks Śmietanowski, Karolina Goch, Wojciech Zańko i Feliks Błaszczakówna. Dyrygentem jest p. J. Kożuszek, zastępcą jego syn Bogusław.

Na pożegnanie w podniosłym nastroju odpiewano chóralnie „Rote”.

Jan Ogórkiewicz.

Kalendarz Gospodarski na rok 1930, wspólny kalendarz rolniczy wszystkich organizacji rolniczych z terenu całej Polski, w cenie zł. 3 z przesyłką pocztową nabywać można w administracji „Słowa zam.” (ul. Łwowska 1).

Kalendarz ten, wydawnictwo o charakterze wybitnie oświatowo-rolniczym, jedynę tego rodzaju w Polsce, daje drobnemu rolnikowi wszystkie niezbędne wiadomości rolnicze.

Do przyjaciół „Słowa Zamojskiego”.

Leży przedemą siódmy numer tygodnika „Słowo Zamojskie”. Jakkolwiek siedem tygodni istnienia pisma nie upoważnia jeszcze do żadnego jubileusz, można jednak na podstawie tych kilku numerów już dziś dojść do pewnych konkretnych wniosków, a mianowicie:

I. Ze pismo regionalne o takim właśnie układzie i treści jest nietylko pożyteczne, ale potrzebne, a z czasem może okazać się niezbędnym i w razie przerwy wydawnictwa dla jakichkolwiek bądź przyczyn, musiałoby być niezwłocznie zastąpione przez inne.

II. Ze jest jednak cała masa zagadnień, w których przy odrobienie dobrej woli, mogą współpracować ludzie różnych przekonań politycznych dla dobra miasta, okolicy, a tym samym i całego kraju.

Patrząc z боку na te trudności, które pociągają się przy zbadaniu pisma i słuchając niesymfonicznych przepowiedni — muszę mieć respekt dla dużej dozy obywatelskości organizatorów, którzy pomimo wszystko wydawnictwo uruchomili.

Chciałbym, aby te słowa, które piszę, były bodźcem do doskonalenia się pisma, a wtedy na nas czytelników spadnie obowiązek popierania, rozpowszechniania i żywiołowego — co razem złoży się na trwały fundament egzystencji potrzebnego i pożytecznego organu.

B. Kiliński.

Szkoła muzyczna w Zamościu

Od jesieni r. b. powstała w Zamościu nowa placówka — Szkoła Muzyczna im. Mieczysława Karłowicza, (Nowa Osada, ul. Lwowska). Szkoła ta koncesjonowana przez Minist. W. R. i O. P. obejmuje obecnie trzy przedmioty główne: 1) naukę gry na skrzypcach, 2) naukę gry na fortepianie, 3) śpiew solowy oraz cały szereg przedmiotów uzupełniających, jak: teorie, solfeż, harmonie, formy muzyczne i t. p.

Klasę gry na skrzypcach objęła kierowniczka szkoły prof. Maria Lisieniecka, utalentowana artystka i pedagog, nauczycielka państw. semin. naucz. żeńsk. w Zamościu. Klasę gry na fortepianie p. Emma Kotarbońska — ceniona pianistka ze Lwowa. Śpiew solowy prowadzi artystka opery pani Helena Olszewska.

Przedmioty teoretyczne prowadzi pani Maria Lisieniecka. Nauka dzieli się na kursy niższe, średni i wyższy. Kurs niższy rozpoczyna się na rok pierwszy, drugi i trzeci nauki. Z końcem

Listy z rzymskiego Campo Santo.

Kult umarłych w Italji.

(Od własnego korespondenta „Sl. Zamojsk.”).

Rzym, w listopadzie 1929 r.

II. Najbiedniejszy Włoch zdobędzie się zawsze na nagrobek marmurowy i na lampkę elektryczną, za którą rocznie płać 84 liry, czyli przeszło 40 złotych.

Z tej też racji na cmentarzach zawsze plonie morze ognia, albowiem nima grobu, bez lampki, a groby bogatszych liczą i do stu lampki.

Nietylko więc w dzień zaduszny śpieszą tu na groby, ale cały rok, a najwięcej w niedziele i święta. W czasie świąt Bożego Narodzenia czy Wielkiejnocy rzadziej widać po obiedzie wybiera się na cmentarz, aby w dniu tym odwiedzić tych, których pozostawiła tam na wieczne czasy.

Jest rzeczą charakterystyczną, że Włoch, czy Włoszka, nie pójdzie na cmentarz, aby nie zabrać z sobą bukiet kwiatów. Stąd więc widzimy na grobach święte kwiaty.

Nie jest do pominięcia, aby z włoskiego cmentarza mogło coś zginąć, aby tu ukradziono wieniec czy jakies ozdoby z pomnika.

We włoskim społeczeństwie byłaby to zbrodnia tak wielka i straszna, że napewno takiego zbrodniarza ukarałyby tłum bez sądu.

Zresztą Włosi nie znają tego rodzaju zbrodni, gdyż tutaj najbardziej zbrodnia reka uszanuje groby umarłych, uczi miejsce wiecznego spoczynku.

Ten kult dla umarłych wpływa z głębin wielkiej duszy włoskiego

roku szk. odbywają się egzaminy z poszczególnych przedmiotów — po czym następuje rozdanie świadectw.

Szkoła w pierwszym roku swego istnienia napotyka na duże trudności lokalne, organizacyjne i t. p., to też tem więcej powinna zyskać odzwiek w społeczeństwie — jako placówka wprowadzająca nowy czynnik do rozwoju kulturalnego miasta — jako ta, która dąży do umuzykalnienia społeczeństwa — podnieś poziom jego zainteresowań i tem wzbogaci życie.

Zyszczyć należy jak najspieszniej rozwój i jak najwięcej uwagi w przyszłości owoców w postaci koncertów, poranków muzycznych i popisów uczniów.

H. R.

— Przepszan, czy nie raczyli mi powiedzieć szanowny pan, w jakich warunkach wzrok utracił?

Zelektrykowało mnie to pytanie.

— Na wojnie!

— Pan daruję, że obcy, ośmielam się interesować, ale czytałem niedawno ogłoszenie paryskiego lekarza, który jakoby wynalazł metodę leczenia ociemniałych wskutek wypadków wojennych, o ile oke jest całe.

Zadrżałem.

— Marysienko! słyszysz? Znowu nadzieja! Panie szanowny! Zwiastuję dobrych wieści, proszę o adres, o jakieś tu kawałek lekarza!

— Jakiś ty, Jasku, naiwny! — wtrącała moja żona, która ogłosić może być całe mnóstwo ale ich skutek...

Zawyłem wewnątrz. Uczulem że zgroza, że coś jakby nianawist, obudziły we mnie pomyślnie słowa Marysienki, ale podświadnie nie pamiętałem nic ścisłego i ograniczyłem do zakomunikowania mi adresu pisma, w którym zauważyłem ogłoszenie.

Postanowiłem w duchu powierzyć sprawę za powrotem mojej lektorki. Uczyniłaż żony w tym wypadku, wydawała mi się niepewna.

Odął mczylem się pobytam nad morzem, pragnąc w duszy jaknajruchlejszego powrotu.

Marysienka mi przypuszczała co dzieje się ze mną i we mnie, a ja, proszę o powrót nie

narodu, jest to potrzeba samej kultury, jest to sama struktura psychiki, która inaczej nie mogłaby pojąć, jak można nie uczyć umarłych. Jeżeli popatrzymy tu na pogrzeby najwiękzych białdaków — to też z oczu wybieka ten ich wielki doświadczenia ku temu, aby zmarłego uczyć.

To też zawsze na każdej trumnie widzimy wspaniale wieńce i to z żywych kwiatów.

Włoch może nie jeść, nie pić, nie ubrać się, ale na kwiaty dla nie-boszczyka i na lampkę na grób nieć musi.

Oto kult, oto ofiara, oto poświęcenie.

Dłatego też każdemu cudzoziemcowi, a szczególnie Polakowi ten kult dla umarłych w Italji nasuwa tak dużo smutnych refleksji, rumieniec wyduła obława twarz, kiedy oczyma duszy przetrzezi się do kraju i widzi pasące się niekiedy bydelko na wiejskim cmentarzu, tylko rowem oznaczonym, albo na miejskim — zarosniętym zielskiem — groby, polsmane i zmuszające krzyże drewniane, pokradzione wieńce i girlandy, opiekane nagrobki, bez sztyb i okien kaplic, — a w cieniu blado na ławeczce zakochana para grucha najspokojniej, jakby się znajdowała w dzikim parku, albo ostroym ogrodzie...

Jedna kultura rzymska, jedna wiara Chrystusowa, a jednak dwa krańcowe światy.

Nie chęć tu oskarżać narodu polskiego, którego jestem symon o mały kult dla umarłych, nie chęć oskarżać, bo nie mam ku temu prawa, ale naród polski mający tak wiele szlachetnych pierwiastków, tak wiele ofiarnego poświęcenia, tak wiele rycerskiego bohaterstwa może się zdobyć na to, aby umarłych otoczyć należną czcią, naród może się na to zdobyć, tylko trzeba w narodzie ten pierwiastek uszlachetnić, trzeba w tym duchu wychować naród. To też dzisiejsi wychowawcy narodu mają wielką miję i od nich tylko zależy czy kult umarłych w Polsce zostanie należycie rozwinięty.

Nie chodzi tu o marmurowe pomniki czy o ślepie cyrpsowe, ale o ten szacunek, o czczić, jaki należy się tym, którzy odeszli od nas na zawsze,

Gustaw Ławina.

Saletra chilijska.

Wprowadzone zostało cło od przywozu do Polski saletry chilijskiej w wysokości 10 zł. od 100 kilogramów

Doświadczenia i badania przeprowadzone przez państwowe i społeczne stacje doświadczalne w kraju wykazały, że quintal saletry chilijskiej, zużycy w rolę daje zwykłe plonów.

Zyto około 3 i pół q., pszenica 3 q., jęczmień 3 i pół q., owies 4 q. buraki cukrowe 25 q. i ziemniaki 15 q. Sł — to ma się rozumieć — przy przeciętne, które b. często są znacz nie wyższe.

I q. (100 kg) saletry chilijskiej kosztuje bez cla 43 zł. Oczu nasuwa przy dzisiejszych kryzysowych niskich cenach ziemniaków owe wywieszone zagranicę 43 zł. dają krajowi w nadwyżce produkcji od 80 do 120 zł. zysku czyli 100 do 200%.

Cło od saletry chilijskiej utrudnia rolnikom zdobywanie tego nie dającego się niczem innem zastąpić doskonałego i przemożnego środka podnoszenia dochodowości gospodarstw rolnych.

Dotąd żadne inne państwo nie uznawało za celowe podrażać sztucznie importu saletry chilijskiej, w imię ochrony krajowego przemysłu azotowego, wychodząc słusznie z założenia, że rolnictwo otrzymać powinno wszelkie środki produkcji, a są nimi w pierwszym rzędzie nawozy sztuczne, po cenach możliwie najniższych.

Co do popierania krajowych wytwórni nawozów azotowych, to nawet po uruchomieniu budującej się fabryki w Mielnie jeszcze wytwórnie te nie będą w stanie pokryć zapotrzebowania.

„Gazeta Polska” donosi, że minister skarbu ma prawo zasłać na przywóz bełzowsy saletry, z czego korzystać będą mogły w całej polsi wszystkie organizacje rolnicze, cło zaś wprowadzone zostało dlatego, że import saletry chilijskiej wpływa na kształtowanie się naszego bilansu handlowego.

Polski eksport.

Firmy zagraniczne pragną importować z Polski następujące artykuły: owies biały — dla wyrobu drożdży spożywczych, rzepak, jagły, gorczyce, siemie linaie, jęczmień browarniany i ziola lecznicze.

Blizszych informacji udziela Izba Przemysłowo-Handlowa w Lublinie — Powiatowa 5.

JAGIENKA Z POD LUBLINA.

Skaza na słońcu.

(Kartki z pamiętnika).

CZĘŚĆ I-sza.

Uprosiłem lektorkę aby czuwała nad tą sprawą, śledząc wszelkie ogłoszenia i wzmianki. W kilka tygodni potem wyjechałami nad morze. Siostra Helena została w domu, korzystając z ulogu, nie z ulgi, wybrały się trzy panie, znajome Marysienki, choć gwaro było aż nadto.

Niedoletwo moje potęgowało się w nieznanym warunkach otoczenia, przysięgaliśmy sobie, w sposób dziwnie upokarzający. Choćby taki drobiazg, jak niemożność ułożenia paniom w drodze, robił mi przykrość niewymowną.

Ale Marysienka była bardzo wesola, nawet trochę rubaszna, jak zwykle, gdy napadał ją zbyt dobry humor. Raz, aż mi wstyd było za nią, gdy mi stąd ni zowąd, kazała w wagonie drapać się w plecy, na których luszczą się skóra, od gorących promieni słonecznych.

To był trochę zły gust, zraziło mnie do niej, jako do kobiety, która zawsze obowiązuje estetyką.

W przedziale siedział jakiś starszy pan, jak mi się z głosu wydawało i po pewnym czasie zwrócił się do mnie z rozmową:

— miem, Ona była pania, zarządczynią i głową ja — biedny ślepiec na łase, bez woli i odwagi!

Zułem się ciagle nieletnim i ciernielem nad tem coraz bardziej. Marysienka dbając o wszystko, nie tłumaczyła się nigdy, dokąd idzie i kiedy wróci. Zapytany, zbywała mnie lakonicznie: „za interesami”. Natomiast gdy ja ruszyłem się z fotelu, a moja żona wypadkowo była temu obecna, słyszałem natychmiast pytanie: Jasiu! dokąd?

Zupełnie tak samo postąpiłem mój ojciec w stosunku do matki, która pomimo wniesionego posagu i ustawicznej pracy, zawsze obowiązuja była uległą i tłumaczyła się, wzamian nie otrzymując nigdy tłumaczenia.

Tylko wtedy nie raziło mnie to jakoś ani trochę. Swobodnie nie rozumiałem niewoli i jej gorczy. Obecnie, zagłębiając ciagle we własnych myślach, wspominałem wiele i pojęłem wiele.

Ale najwięcej bolała mnie obojętność Marysienki na moje próby o ratunek i jakby ignorowanie tego przedmiotu.

Gdy narzeczone powróciły do domu, zaraz pierwszego dnia dałem lektorce zapamiętany adres, prosząc o poufne załatwienie sprawy.

Ze zroblem, unikając się do tajemnic przed żoną, której zawdzięczałem tyle, ale ona sama poderwała moje bezgraniczne zaufanie w jej uczucie do mnie.

C. d. n.

EDWARD NIEDZIAŁKOWSKI.

3

Piękny sen.

(Dokończenie)

Jednak sennik egipski, albo inna tego rodzaju literatura, jest w domu tego człowieka, nie dalego, aby rzeczą niezbędną, nie dlatego, aby zaraz wstąpić w nie brędnie, ale tak ot — dla rozrywkę! Odchylił, poniekąd, rąbek wieczności.

Postanowił przeto nabyć przy najbliższej okazji taki sennik — możliwie ulepszony.

Przy porannej herbatce opowiedział swój sen małżonce. Ale praktyczna ta kobieta uważała tylko o sportowce, nie pędząc na krowie, autem, latawcem i t. p., co istotnie przy siedzącym trybie życia jest wysoce higienicznie i pożądane.

Nie wykazała tedy nalezitego zainteresowania dla tej mistycznej sprawy, natomiast zapytała Gołąbkę, co on myśli zjeść dzisiaj na obiad wobec absolutnego braku drobnych.

Gołąbka śledziła machinalnie do kieszonki, ale w porę uprzytomnił sobie, że na jawie nie może trudniej o toważkę, niż w śnie. Uśmiechnął się niezbyt inteligentnie, dopił herbaty i wymknął się do biura.

Potrącając po drodze również smętnych kolegów debatował, że jednak, gdy chodzi naprzykład o stworzenie z niczego obiadu — żona jest bezwzględnie dobrym pomysłem.

Ot — wczoraj... był krupnik, nawet, zdaje się, na końcach i lebiadał wcale, wcale! Przemyślała kobieta.

Serwis, galambur! — ozwał się z tyłu wesoly głos Mydłaka-Mydlińskiego.

— Chodź ze mną na kawę!
— Piłem — bąknął niepewnie Gołąbka.

Mydłak machnął lekceważąco ręką. — Coś ty tam pił! Chodził o buro? Już późno — bronił się Mydłak.

Gołąbka wybuchnął tak serdecznie wesolym śmiechem, że zawstydził Gołąbkę poszedł za nim bez oporu.

Przy kawie opowiedział kolede, co potarbiał we śnie, pytając, jakie wnioski możnaby stąd wyciągnąć.

— Djabli tam wiedzą! Zapytaj się babci! W każdym razie jeszczeby ci zapłacił te kolede z dziesięćcyńka i widniał. Serwis! I poleciał do swych barwnych i wesolych zajęć.

W biurze nie — taki sam dzień, jak zawsze.

Dzień, który mu nigdy nie powiedział o celu jego życiowej fatasy, który uparcie milczał o wszelkiej radości życia. Dzień z bielmą na oku.

Kolo południa woźny dorzucił Gołąbkowi list do teściowej.

— Donoszę ci, że Pawełek (zwawigier Gołąbka) stracił posadę (ale niesprawiedliwie!) i postanowił zamieszkać na stałe przy was, moi kochani! Przy dwóch stonkach łatwo wyśpiadę Pawełkowi jakąś lepszą posadę.

Chłopak zdolny aż strach i mówi, że wszelkie kłopoty może odrobić, jak sam starosta!

Po drodze w pociągu ukradł mi torbę z pieniędzmi i dokumentami. Złodziejczy podałam swój adres w gazecie — może papiery odeśle.

Stoiemy w hotelu w Równem. Nazwy się Europejski. Wyślił choć 64 złote jaknajprędzej, bo każda chwila kosztuje. Kownacka.

Gołąbka czytał, czytał i zwolna zrozumiał swój sen. Przypomniał sobie teraz, gdzie widział te rybie, nieruchome, ale badawcze oczy.

Schowal list do kieszonki i bez czapki zwolna powolił się ku domowi.

Zamieść 10.XI 1929 r.

Popierające L. O. P. P.

KROK.

Od Redakcji. Upraszamy tych naszych pennenatorów, którzy dotychczas nie zapłacili pennenatorów, o spieszniejsze jej nadanie. Nowym pennenatorem rozszliśmy czepli przy tym numerze. Nasze konto czeplowe w P.K.O. Nr. 66971.

Z gminy Mokre. „Tydzień strażacki” urządzony przez ochotniczą straż pożarną w gm. Mokre, pow. Zamojskiego w dn. 15—22 września r. b. dał dochodu z przedstawień i zabaw 80 zł 5 gr., ze sprzedaży 100 znaczków po gr. 10, 100 po gr. 20 i 50 zn. po gr. 50 — 55 zł., razem dochód wyniósł 135 zł 5 gr. Na urządzanie zabaw wydano 47 zł., czysty więc zysk wyniósł 88 zł 5 gr. Z sumy tej zatrzymano 25%, t. j. 22 na rzecz miejscowej straży, pozostałe zaś 75%, t. j. 22 gr. 66 gr. 5 wpłacono na rachunek Związku Straży Pożarnych Województwa Lubelskiego do P.K.O. konto Nr. 100967.

J. Krzpelka. Nacz. Straży.

Ze Szczeczeszyna. Mieszkańcy domagają się, aby ze względu na bezpieczeństwo ich życia magistrat wydał rozporządzenie nakazujące za wieszanie latarni na wozach przejeżdżających wieczorem i nocą przez krańcowy. Zdarza się bowiem, że podczas panujących tutaj o tej porze egipskich ciemności, mieszkańcy Szczeczeszyna, wracający do domu zszłą lub inną drogą miedzią do przejścia lub przejazdu (o ile nie ma deszczu), mając nawet słuch doskonały, nie mogą nie dojrzeć, wpada na dyżel najeżdżającego na wozu. Latarni przy wozach byłoby znakomitem ostrzegawczym dla mieszkańców mieszkających. Dotychczas ci biedni mieszkańcy radzą sobie jak mogą, noszą baterie elektryczne, ale to niewiele pomaga.

Bandyci w maskach. 21 ub. m. o godz. 7 m. 30 na trakcie Biłgoraj — Frampol około wsi Majdan Gromadzi, gm. Puszcza Solska, podjechała do Frampola furmanka, na której siedzieli mieszkańcy Frampola, prowadzący z jarmarku w Biłgoraju. Ganc Gitman, Alwin Miter, Hynoch Rajnizer i Marek Marczak. Zrobili na jarmarku biłgorajskim do brzy interes i posiadali sporo gotówki, wzięli też z sobą jeszcze sporo towaru.

Podróżni byli w dobrych humorach i spodziewali się rychło odpocząć na łonie swych rodzin. Ale zaciął przewóz na Bóg dysponuje. Nagle przed wozem ukazało się jakby z pod ziemi 5 bandytów uzbrojonych w rewolwery, strasznych, bo o twarzach okrytych maskami. Sprawiali wrażenie postaci diabelskich. Podróżni struchleli i zaczęli podnieśli do góry i pozwolili się obrażać do suchej nitki. Bandyci zabrali wazę na czapki, 11 koczów gotówkę 2000 zł. i up. obity, i zaczęli, jakiego się nie spodziewali. Bandyci umknęli bez śladu. Władze toczą energiczne śledztwo.

Złodzieje na dworcu kolejowym. P. Władysław Hailinger (Lwowska 3) zawiadomił policję, że 23 ub. m. z samochodem wyładowanego na stacji kolejowej w Zamościu skradziono 3 dekty, zegarek i taksometr, wartości 145 zł. Podejrzanego o kradzież osobnika zatrzymano.

Na gorącym uczynku kradzieży pieniędzy podjętym na dworcu kolejowym, w Łowczów Kłodzieżczyku schytano złodziejką Janę Lesniaka, mieszkanką kolonii Ruszów, gm. Łabunie. Pieniądze w kwocie 105 zł. odebrano.

Kradzież z wozu. 22 ub. m. Jan Michel, mieszkaniec wsi Udrzyce, gm. Stary Zamość pozostawił na placu targowym w Zamościu furmankę swą pod opieką swego małoletniego enia Michała, sam zaś udał się do miasta za sprawunkami. Złodziej skorzystał z niedoświadczenia chłopca, namówił go, aby poszedł kupić mu papierosów. Gdy chłopiec

GOSPODARSTWO.

Jak gospodarować?

Wobec niskich cen zboża rolnicy zadają sobie pytania: Jak gospodarować? Stosować nawozy sztuczne czy też dla oszczędności nie używać nawozów?

Niejeden rolnik w powiecie zamojskim, podobnie jak rolnicy z innych powiatów Rzeczypospolitej, rozmyśla nad tem, waży argumenty za i przeciw.

„Słowo Zamojskie” da odpowiedzi na to pytanie otwiera specjalną rubrykę.

A więc, panie, rolnicy: Jak gospodarować? Najświatlejsi rolnicy wyjaśnią to sprawę innym

Red.

W sprawie kontroli mleczności.

Oplacanie każdej spółdzielni mleczarskiej poza umiejętną i dobrze w niej prowadzoną gospodarką, w pierwszym rzędzie oparta jest na odpowiednio wysokiej przeróbce mleka. Krowy nasze dają zaledwie jedną trzecią tej ilości mleka, co duńskie. Wskutek tego krowy nasze nie przynoszą rolnikowi tych korzyści, jakie z nich osiąga rolnik duński. W małej wydajności mleka naszych krowi tkwi też w znacznej mierze przyczyna tego, że mamy mleczarnie ręczne, a nie parowe.

W mleczarniach ręcznych nie sposób jest wyrobić masło trwałe, przeznaczone na wywóz zagranicę, gdzie tylko za masło z mleczarni parowych można i uzyskać najwyższe ceny.

W trosce o zwiększenie wydajności mleka krow, a więc i zwiększenie korzyści dla rolnika oraz doprowadzenie do rychłej mechanizacji naszych mleczarni przez zapewnienie im odpowiedniej ilości mleka do przerobu, Ministerstwo Rolnictwa zamierza od kwietnia 1930 r. udzielać dość znacznych subwencji na terenie Kół Kontroli mleczności i utrzymywanie w nich odpowiednich kontrolerów. Kółka Kontroli mleczności w pierwszym rzędzie mają być organizowane tam, gdzie jest najwięcej mleczarni.

Związki Rewizyjne, organizacje rolnicze i mleczarskie zostały też wezwane do opracowania i rychłego przedstawienia Ministerstwu Rolnictwa planu rozmieszczenia Kół Kontroli mleczności w poszczególnych powiatach. Jest to sprawa niezmierzona doniosła i ważna dla dalszego prawidłowego rozwoju naszego mleczarstwa.

powrócił, złodziej już się ulotnił z paltem damskim, wartości 70 zł., które skradł z wozu.

Stanisław Kielbasz, mieszkaniec wsi Markowszczyzna, gm. Mokre w dn. 20 ub. m. pozostawił konie z wozem w podwórzu domu Bogdanowa, cz. przy ul. Odrodzenia, sam zaś poszedł do miasta. Podczas jego nieobecności nieznany sprawca skradł mu uprząż, wartości 60 zł.

Kradzieże. W nocy z 24 na 25 ub. m. z mieszkanka Anieli Woźniakówny, przy ul. Lwowskiej 83, skradziono palto i inne rzeczy, wartości 80 zł. Śledztwo w toku.

— 20 ub. m. z niezamkniętego mieszkanka Mirli Lichtenbergowej (Lwowska 6), skradziono szczerkę i damską garderobę, wartości 150 zł. Policja wykryła złodziejkę Rajkę Grubner.

Pożar. 23 ub. m. we wsi Nielisz w domu Abusia Wajnryba wybuchł pożar skutkiem nieostrożnego zaprzążenia ognia. Pożar strawił dom wraz z towarami łokciowymi i galanteriami kupca Wajnryba oraz budynki Marjanny Kamienieckiej i Zofii Złomackiej. Straty wynoszą 14 tys. zł.

Sól bydłęca.

Polska zużyła w r. 1928 tylko 20000 ton soli bydłowej, co w stosunku do posiadanej było stanowczo zbyt mało, dowodzącą, że hodowla bydła stoi u nas bardzo niskim poziomie.

Przy odżywianiu bydła solą odgręwa bardzo ważną rolę, albowiem dodana do paszy ulepsza jej wartość pokarmową i pomaga trawieniu, skutkiem czego bydło nabiera ciała i siły oraz nie jest odporniejsze na wszelkie choroby, powoduje również obfite wydzielanie mleka u krow.

Potrzebne dla organizmu zwierzęcej ilości soli wynoszą: dla koni i bydła rogatego — 14 kg. na sztukę rocznie, dla owiec i urzody chlewniej — 5 kg. na sztukę rocznie.

W sprzedaży jest sól bydłęca mielona, skazona tlenkiem siarki, i sól bydłęca kruchowa.

Sól bydłęca mielona bardziej nadaje się do poprawy paszy, ponieważ można ją dodawać w potrzebnej ilości nie tylko do paszy, zakładanej w złoju, lub poidla, lecz używać i do zabezpieczania od psucia się zapasów siana, konicyzny i t. p. Sól zaś kruchowa może być wydawana bydłu tylko jako lizanka.

Zarówno instytucje rolnicze, jak i handlowe, rolnicy oraz majątki ziemne mogą nabywać bez specjalnych zezwoleń sól bydłęca mieloną, skazoną tlenkiem siarki (kolka-tonem), w ładunkach całowagowych w biurze sprzedaży soli, Warszawa, ul. Moniuszki 3, względnie w najbliższych Wolnych Składowiskach, zaś mniejsze ilości w Wolnym Składzie Sól lub najbliższej hurtowni.

Dla otrzymania soli bydłowej w bryłach należy uzyskać zaświadczanie urzędniczą kontroli skarbowej, Policji, magistratu lub woj. gminy o ilości głów inwentarza żywego, dla której ma być sól przeznaczona.

Organizacje i związki rolnicze mogą otrzymać sol kruchową (bryły) na sprzedaż rolnikom na swoją odpowiedzialność bez osobnych zaświadcz.

Cena soli bydłowej obrotowych gatunków wynosi 40 zł. 1000 kilogramów (jedną tonę), bez opakowania loco wagon stacja wysyłająca, a więc cały wagon na stacji wysyłającej kosztuje:

	mleczna kruchowa
10 ton soli bydł.	— 40 zł. 40 —
10 — „ „ „	— 600 —
10 — „ „ „	— 574 —
10 — „ „ „	— 860 —

Przy wysyłkach całowagowych sol może być wysłana luzem, mniejsze zaś partie tylko w workach o pojemności 75 kg., które dolica się po zł. 1.30 za sztukę.

Należność za sól bydłęca winna być wpłacona zgóry na rachunek Czekowy Biura sprzedaży soli w P. K. O. Nr. 30163.

Przy zamówieniu soli należy podać dokładny adres t. j. miejscowość, pocztę i stację odbiorczą.

We własnym interesie rolników ze względu na znaczną różnicę kosztów przewozu pożądane są zamówienia kolektywne (zbiorowe) na całe wagony (10 lub 15 ton).

Wskaziki i czasopisma.

Len.

Zarys uprawy, przeróbki, handlu i eksportu włókna i siemienia lniowego. Wydawnictwo sekcji lniarskiej Związku przemysłowców polskich w Wilnie. Wilno 1929 r. Księgarnia W. Mikulskiego. Stron 102. Zakres tej książki wynosi: Obrót zasiewu lnu; — Obróty handlowe włókna i siemieniem lniowym; — Kierunek rozwoju lniarstwa naszego; — Zasady uprawy lnu; — O uprawie lnu; — Siew lnu; — Okres wzrost i spręż lnu; — Zasady obróbki lnu; — Rozsiew lnu mocznicę lnu; — Suszenie i mechaniczne obróbki; — O siemieniu lniowym.

OGŁOSZENIE.

Do Rejestru Handlowego Działu B. Sadu Okręgowego w Zamościu pod Nr. 24 poz. 4, przy firmie „London-Danziger Holzhandel” Sp. Akc. Oddział w Zwierzynie, dnia 19 lipca 1929 r. wpisano następujące zmiany: Upoważnienie Zarządu z dnia 13 lipca 1929 r. przedłożono prokuratorowi A. Piszczałkiemu, Gieźra Kłocmana i inż. Marka Temkina do dnia 31 grudnia 1929 r.

SĄD OKRĘGOWY W ZAMOŚCIU
jako Rejestrowy.

OGŁOSZENIE.

Z Rejestru Handlowego Sadu Okręgowego w Zamościu, w dniu 3 czerwca 1929 r. wykresiono firmy: W Dziale A:
1461. „Udla Fizeł”, sprzedaż towarów lokacyjnych w Zamościu.
1562. „Lejka Zec”, sprzedaż obuwia w Zamościu.
1564. „Jacek Glejzer”, sprzedaż art. spoż., galant i zabawek w Zamościu. W Dziale B:

21. „Polaka Spółka Młynarska”, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Hrubieszowie.

SĄD OKRĘGOWY W ZAMOŚCIU
jako Rejestrowy

OGŁOSZENIE.

Do Rejestru Handlowego Działu B. Sadu Okręgowego w Zamościu pod Nr. 1 poz. 4, przy firmie „Spółka Akcyjna Cukrowni Wólczyń” dnia 3 sierpnia 1929 r. wpisano następujące zmiany: Po przeobrażeniu kapitał zakładowy na 1 lipca 1928 r. pozostał bez zmiany. Dyrektor Zarządzający inżynier Jan Szański uprawniony jest do samodzielnego podpisywania w imieniu spółki. Część wpisu 2-go dotycząc kandydata na członka — Praskiewicza zmienia się w następujący sposób: Kandydatowi na członka Zarządu adwokatowi Leonowi Praskiewskiemu przysługują uprawnienia członka Zarządu t. zn. łącznie z innymi członkami Zarządu prawo podpisywania weksli, zobowiązań, pełnomocnictw i t. p.

SĄD OKRĘGOWY W ZAMOŚCIU
jako Rejestrowy

OGŁOSZENIE.

Do Rejestru Handlowego Działu B. Sadu Okręgowego w Zamościu pod Nr. 44, dnia 11 maja 1929 r. przeniesiono obowiązujące wpisy z pod Nr. 12 jak następuje:

„Syndykaci Rolniczy w Hrubieszowie, Spółka Akcyjna”. Siedziba w Hrubieszowie. Celem spółki jest: 1) popieranie rolnictwa krajowego przez ułatwienie rolnikom kupna i sprzedaży wszelkich przedmiotów potrzebnych w przemyśle rolniczym, oraz produktów gospodarstw rolnych w stanie surowym lub obróbnym. 2) zakładanie, nabywanie i prowadzenie zakładów rolniczo-technicznych dla przetwarzania i przechowywania surowych produktów lub też wyrobu przedmiotów potrzebnych w rolnictwie oraz innych zakładów pokrewnych i pomocniczych. 3) wydawanie pożyczek pod zastaw produktów gospodarstw rolnych, przyjętych w komis, jakoteż otrzymywanie na te produkty na rachunek i z polecenia ich właścicieli, pożyczek z różnych instytucji kredytowych i wykonywanie wszystkich zleceń rolników dotyczących przemysłu rolnego. Działalność rozpoczęła dnia 31 stycznia 1923 r. Filje: w Dubiecu, pow. Hrubieszów, w Łaszczowie, pow. Tomaszów i w Tomaszowie Lub. Kapitał zakładowy wynosi 264000 zł., podzielony na 2640 akcji po 100 zł. każda. Zarząd spółki stanowią: Rada Zarządzająca, do której zostali wybrani: Aleksander hr. Szreptycki, Witold Kulikowski, Karol Milowicz, Józef Rulikowski, Stanisław Świączkowiak. Wszelką korespondencję w imieniu spółki i czeki podpisuje jeden członek Rady Zarządzającej. Weksle, pełnomocnictwa, umowy, kontrakty, akty hipoteczne i notarialne tudzież żądania zwrotu sum z instytucji kredytowych, podpisuje dwóch członków rady. Do odbierania z poczty pieniędzy, przesyłek i dokumentów dostateczny jest podpis jednego członka Rady. Do podpisywania weksli w imieniu spółki, bez ograniczenia sumy upoważniono Dyrektora Zarządzającego D-ra Stanisława Świączkowiaka. Rada Zarządzająca w liczbie 2-ch, którychbyś członków upoważniono do zaciągania pożyczek w sumie 400.000 zł. pod zabezpieczenie na nieruchomościach syndykatu w Hrubieszowie, Nr. 731 w Tomaszowie Lub. Nr. hip. 108 i 373. Na dyrektora powołany został Piotr Podhorski, zam. w Hrubieszowie, który będzie reprezentował Syndykaci Rolniczy oraz filje teżo na zewnątrz i podpisywał korespondencję, czeki, odbierał przesyłki i przesyłki pocztowe, bankowe, korespondencję poleconą i telegraficzną. Syndykaci rolniczy w Hrubieszowie jest spółką akcyjną. Statut zatwierdzony został dnia 23 listopada 1922 r. przez Minist. Przemysłu i Handlu oraz Skarbu. Czas trwania spółki nieograniczony.

SĄD OKRĘGOWY W ZAMOŚCIU
jako Rejestrowy

OGŁOSZENIE.

Do Rejestru Handlowego Działu A/II Sadu Okręgowego w Zamościu przy firmie „Cegielnia parowa „Feliks” A. Krauze i Sp. w Hrubieszowie, dnia 25 maja 1929 r. pod Nr. 722 poz. 3 wpisano następujące zmiany: Aktem z dnia 11 maja 1925 r. Nr. rep. 540, sporządzonym u notariusza Zielińskiego w Lublinie, Adolf Krauze upoważnił z prawem substytucji syna swego Włodzimierza Krauze, zam. w Hrubieszowie do zarządzania i administrowania cegielnią „Feliks” w osobnozielniejszym znaczeniu tych słów, a w tej liczbie do prowadzenia spraw zarządczych z administracją we wszystkich urzędach i instytucjach do Sądu Najwyższego i Trybunału Administracyjnego włącznie, do podawania wszelkich podań i skarg, otrzymywania wszędz wszelkich dokumentów, do obciążania nieruchomości długami, kaucjami i ewikcjami w wysokości i na warunkach według swego uznania na rzecz banków, instytucji finansowych i osób prywatnych, do wydobywania praw, kredu, do wydawania i podpisywania w imieniu mocodawcy weksli, przekazów, czeków i wszelkich innych zobowiązań, do zamiany wpływających weksli i innych zobowiązań na nowe, do zawierania wszelkiego rodzaju aktów notaryalnych, hipotecznych, umów i kontraktów, do przyjmowania i zwalniania pracowników oraz zawierania i rozwiązywania z nimi umów i w ogóle do wykonywania wszystkich co z biegiem spraw okazie się potrzebnym.

SĄD OKRĘGOWY W ZAMOŚCIU
jako Rejestrowy

OGŁOSZENIE.

Do Rejestru Handlowego Działu B. Sadu Okręgowego w Zamościu wpisano następujące firmy: dnia 24 września 1929 roku.

Nr. 46. „NIZNA” młyn wody w Kosmowie, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba w Kosmowie, gminy Kryłów, powiat Hrubieszów. Kapitał zakładowy wynosi 3600 złotych, podzielony na sześć udziałów, po sześćset złotych każdy, całkowicie wpłacony. Zarząd spółki stanowią: Andrzej Kaźmierski i Stanisław Okoniewski. Zobowiązania spółki, akty urzędowe, weksle, czeki, zryta i prokury winny być podpisywane przez obu członków Zarządu. Pokwitowania z odbioru pieniędzy, towarów, korespondencji, pomyłek z poczty i kolei mogą być dokonywane za podpisem kogośbądź ze spółników-członków Zarządu pod stemplem firmowym. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta aktem u Notariusza Zawadzkiego w Hrubieszowie 22.VI 1927 r. Nr. rep. 832 i z dnia 18.VIII 1927 roku Nr. 1114, na czas nieograniczony.

Nr. 47. „Przedsiębiorstwo Włosienia, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Zamościu. Celem przedsiębiorstwa jest prowadzenie przedziału włosienia i szyczenia. Siedziba spółki jest miasto Zamość, ul. Kościuszki 5. Działalność rozpoczęta dnia 26 października 1929 r. Kapitał zakładowy wynosi 150000 (sto pięćdziesiąt tysięcy) złotych, podzielony na 100 udziałów po 1500 złotych każdy, całkowicie wpłacony. Zarząd spółki stanowią: prof. inż. Antoni Schmitz, przy ul. Karowej Nr. 5, Stanisław Osberger przy ul. Okólnik Nr. 5A, oba w Warszawie zamieszkał i Stefan Czernicki zamieszkały w Zamościu, ul. Kościuszki Nr. 5, który jako Dyrektor Zarządzający Dyrektor Zarządzający Stefan Czernicki upoważniony jest z prawem substytucji, do samodzielnego podpisywania w imieniu spółki wszelkich umów, zobowiązań, pełnomocnictw, prokur, aktów notaryalnych, z wyjątkiem obowiązków notaryalnych i zobowiązań wekslowych, oraz zastępowania spółki przed wszelkimi władzami państwowymi i komunalnymi, składania zeznań, podań i rekursów, otrzymywania wszelkiego rodzaju dokumentów, prowadzenia ogólnie spraw sądowych we wszystkich instancjach, nie wyłączając Sądu Najwyższego. Obligacje notarialne i zobowiązania wekslowe podpisywane są przez wymienionego Dyrektora Zarządzającego łącznie z jednym z członków Zarządu lub prokurentem. Korespondencje nie zawierające zobowiązań, czeki, pokwitowania z odbioru należności, odbiór z poczty, telegrafu, kolei żelaznych, komór celnych i przedsiębiorstw przewozowych wszelkiej korespondencji, przekazów pieniężnych, listów wartościowych, przesyłek i towarów, kwituje jeden członek Zarządu lub prokurent pod stemplem firmowym. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta aktem u notariusza Paszkowskiego w Warszawie, dnia 5.VII 1929 r. Nr. rep. 1347 oraz uzupełniona aktem sporządzonym u notariusza Zielińskiego w Zamościu z dnia 21.X 1929 r. Nr. rep. 1546 i 1548, na czas nieograniczony.

Nr. 48. „Krajum” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Zamościu. Celem przedsiębiorstwa jest prowadzenie reprezentacji firmy „Angielsko-Szwedzko-Polski przemysł gumowy, sp. akc. Gentelma” w Łodzi i sprzedaż wyrobów gumowych tejże fabryki. Siedziba w Zamościu. Kapitał zakładowy wynosi 10000 złotych podzielony na 20 udziałów po 500 złotych każdy, całkowicie wpłacony. Zarząd spółki stanowią: Icek-Majer Kohen i Abram-Elia Warntraub, zamieszkał w Zamościu. Wszelkie zobowiązania pieniężne, czeki i tym podobne oraz akty notarialne w przedmiocie zbycia i nabycia, obciążenia nieruchomości lub praw hipotecznych, podpisują dwaj członkowie Zarządu. Wszelką korespondencję i pokwitowania z odbioru korespondencji z poczty i telegrafu, zwyczaj, polecenie, pieniężnej i wartościowej, oraz odbiór przesyłek ze stacji kolejowych i przystani, podpisuje jeden członek Zarządu. Każdy członek Zarządu ma prawo prowadzenia spraw sądowych spółki oraz udzielania adwokatowi i obrońcom upoważnień do prowadzenia tych spraw. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta aktem u notariusza Lesmana w Zamościu, dnia 26.VIII 1929 r. Nr. rep. 997/265, na czas nieograniczony.

SĄD OKRĘGOWY W ZAMOŚCIU
jako Rejestrowy

OGŁOSZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Zamościu, na zasadzie art. 1133-1149 U. P. C. niniejszym ogłasza, że dla wyegzekwowania na rzecz Stanisława Pawliuszaka, jako sukcesora wierzyciela Jakóba Pawliuszaka, kwoty 532 zł. i 1/2 i kosztami, w dniu 18 lutego 1930 roku, o godzinie 10 rano, w sali posiedzeń Wydziału Cywilnego Sadu Okręgowego w Zamościu, odbędzie się

Publiczna sprzedaż z licytacji
majątku nieruchomości spadkobierców Jana Drozdowskich, t. j. Feliksy, Bernarda i Antoniego Drozdowskich.

Podlegającą sprzedaży nieruchomości położona jest we wsi Łabuniaki, gminy Łabunie, powiatu Zamojskiego, wojew. Lubelskiego, składa się z części osiedla właścicielskiej, zapisanej w tabeli licytacyjnej tejże wsi pod Nr. 26/24, o powierzchni 7 morgów 10 prętów ziemi ornej, łąk i lasu (łąk około 235 prętów, lasu około 225 prętów) i położona jest w 4-ch oddzielnych działach.

Na nieruchomości tej znajdują się należące do dłużników następujące zabudowania drewniane, kryte słomą: 1) dom mieszkalny o 3-ach ubikacjach, w stanie zły, 2) stodoła o 2-ch zapochach, w stanie zły. Nieruchomość ta w zastawie i dzierżawie nie jest, księgi hipotecznej urządzonej nie posiada, obciążona jest egzekwowaną sumą 532 zł. i 1/2, i kosztami i podlega sprzedaży w całości, według aktu opisu z dnia 10 września 1929 roku, sporządzanego przez czyniącego Komornika.

Licytacja rozpocznie się od ceny szacunkowej 8000 zł. W licytacji mogą brać udział wszystkie osoby, mające prawo nabywania gruntu właścicielskie, przy złożeniu rękojmi w kwocie 800 zł., t. j. 1/10 części ceny szacunkowej.

Akta, dotyczące sprzedaży nieruchomości, przejrzeć można w Kancelarii Wydziału Cywilnego Sadu Okręgowego w Zamościu, Zamość, d. 22 listopada 1929 r. Komornik Sądowy Wiktor Klaude.

OGŁOSZENIE.

Do Rejestru Handlowego Działu B. Sadu Okręgowego w Zamościu pod Nr. 39 poz. 2, przy firmie „Bank Ziemiański” oddział w Hrubieszowie, dnia 19 lutego 1929 r. wpisano: Prokura J. J. Pawłowicza ustala. Udzielono łącznej prokury Antoniemu Du Chateau.

SĄD OKRĘGOWY W ZAMOŚCIU
jako Rejestrowy

SZKOŁA PRZEMYSŁOWA ŻEŃSKA

Koła Polskiej Macierzy Szkolnej
w Zamościu, Kolejowa 12

PROWADZI

PRACOWNIE

w której wykonywa na zamówienie:

suknie damskie i dziecięce, mundurki szkolne i fartuszeki,
bieliznę, oraz czapki szkolne i cywilne różnych typów.

Pracownia czynna codziennie od godziny 8-jej rano do 4-jej
po południu.

Ceny przystępne.

Ceny przystępne.

Kalmaria A. Dziuba w Zamościu

(obok młyna „Ziemianin“)

SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA

z ogarn. odpow.
w Szczeczeszynie

Przyjęła od swych członków za 6 miesięcy 250000 litr. mleka

Prowadzi zbiornicę jaj. — Kupno jaj na wagę.

Udział członkowski wynosi 20 złotych. 5—2

BROWAR PAROWY ORDYNACJI ZAMOJSKIEJ

w Zwierzyncu n/Wieprzem

Telefon Nr. 15.

Własna bocznicza kolejowa.

Założony w roku 1840. Do czasu wybuchu wojny europejskiej produkcja wynosiła około 10,000 hl. W roku 1915 ustępujące wojska rosyjskie zupełnie zniszczyły browar, tak, że dopiero w roku 1920 po odbudowie i uzupełnieniu inwestur, rozpoczęto z powrotem działalność. Wyposażono w sprzęt nowoczesnych urządzeń technicznych, przebudowano poszczególne oddziały, przystosowane do wymogów nowoczesnej techniki. Największe inwestycje włożono w urządzenia fermentacyjne, dzięki temu poprawiła się jakość piwa, które dzięki ułożeniu w Lubelskiem za najlepszą, jak również produkcja została powiększona. Browar posiada liczną flotę, składającą się tak z wagonów kolejowych, jak i samochodów. Zastępstwa browaru znajdują się na terenie całego województwa lubelskiego, jakoteż Małopolski i Wołynia.

W najbliższym czasie projektowana jest budowa dużej słodowni i powiększenie piwnic składowych.

52—8

Kalendarz Gospodarski

na rok 1930.

Wspólny kalendarz rolniczy wszystkich organizacji rolniczych na terenie całej Polski.

Cena zł. 3 (z przesyłką pocztową).

Nabywać można w Administracji „Słowa Zamojskiego“ w Zamościu, Lwowska 1.

Zatwierdzony reskryptem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 7.XI 1929 r. Nr. S. F./7063/1 w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu.

STATUT

o komunalnym podatku inwestycyjnym.

Na podstawie art. 20 ust. 1 i art. 21 ust. 2. Ustawy z dnia 11-go sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. Ust. R. P. Nr. 94 poz. 747) wprowadza się w roku 1929/30 na rzecz miasta Zamościa podatek inwestycyjny.

Par. 1. Na pokrycie wydatków, związanych z dokończeniem domu czynszowego, budową hal targowych i nadbudową budynku straży pożarnej w ogólnej sumie 25000 złotych, pobrana będzie kwota zł. 3000 tytułem podatku inwestycyjnego.

Par. 2. Podatek inwestycyjny pobrany będzie w formie dodatków do podatków komunalnych, zarówno samostajnych jak i dodatków do podatków państwowych i obciąża płatników następujących podatków komunalnych i w następującej wysokości:

1) podatku od gruntu w wysokości 50%, kwoty, przypadającej na rzecz miasta bez podwyżki, przewidzianej w ust. 2 art. 14 Ustawy z dn. 15.VI 1923 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 65 poz. 505), bez 10% dodatku na rzecz samorządu wojewódzkiego;

2) podatku od nieruchomości w wysokości 50%, kwoty, przypadającej na rzecz miasta tytułem 50% dodatku komunalnego do państwowego podatku;

3) podatku od przemysłu i handlu w wysokości 50%, kwoty, przypadającej na rzecz miasta tytułem 30% dodatku komunalnego do ceny świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych;

4) podatku od placów niezabudowanych w wysokości 50%, mającej go podatku.

Par. 3. Uiszczaniu podatku inwestycyjnego nie podlegają rękodzielnicy, posiadający świadectwa przemysłowe VIII kat.

Par. 4. Wymiar i pobór podatku inwestycyjnego uskutenkującej te same władze, które wymierzają i pobierają samostajne podatki komunalne, względnie dodatki komunalne do podatków państwowych, do których wprowadzono w formie dodatku podatek inwestycyjny.

O wymiarze podatku komunalnego (samostajnego dodatku komunalnego do podatku państwowego) oraz o przypisanym doń podatku inwestycyjnym zawiadamia się płatnika jednym nakazem.

Par. 5. Odwołania przeciwko wymiarowi podatku inwestycyjnego wnosić należy w trybie przewidzianym dla samostajnych podatków komunalnych i dodatków do podatków państwowych, do których przypisano podatek inwestycyjny w formie dodatku.

Par. 6. Nieuiszczonej w terminie podatek, ściągany będzie w drodze przymusowej z dołączeniem kosztów egzekucyjnych, odsetek i kar za zwłokę według postanowień ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. (Dz. Ust. Nr. 73, poz. 721), zmienionej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17.V 1927 r. (Dz. U. Nr. 46, poz. 401).

Par. 7. Statut niniejszy wchodzi w życie po zatwierdzeniu go przez władzę nadzorczą i ogłoszeniu przez Magistrat na murach miasta.

Zamość, dnia 22 listopada 1929 r.

Burmistrz m. Zamościa (—) M. Nowacki.

Kierownik Wydz. Podatk.-Finansow. (—) B. Kazimecki.

NOWO OTWARTY

przy ulicy Bazylijskiej 6 (OBOK „POLKROMISU“)

Randel Win
i Towarów Kolonialnych
Piotr Siwiłło

poleca:

wina, miód pitny i przeclany, grzby,
podstawne świeża mała deszerwa
i kuchenne, ser, sucha wędliny,
świeże i suszone owoce, cukry, kon-
serwy, sardyńki, śledzie.

w dużym wyborze
kawy, herbaty, kakao, makarony oraz
całkowicie dział spożywczy.

CENY BARDZO NISKE.

5—2

Firma egzystuje od roku 1868.

SKŁAD ŻELAZA

i artykułów technicznych
oraz belki dwutowe

B. i L. A. WAGNER

w Zamościu.

Skrytka pocz. Nr. 65. Tel. Nr. 87.

Fabryka papieru czerpanego

(pakowego)

w Bondyrzu

st. kol. Zwierzyniec lubelski.

Kantor w Zamościu

ul. 3. Majar Nr. 4. M. Dolcher.

Egzystuje od 1890 r.

ZAKŁAD KRAWIECZY

W. RICHTMANA

Zamość, Staszica Nr. 10.

Wykonuje wszelkiego rodzaju

ubrania i futra z materiałów

własnych i powierzonych.

Ceny przystępne.

Wykonanie solidne.

Na wszystkim graweruje

BEZPŁATNIE

Kupującemu u naszej firmy nabycia
stelowo, obciążki, zegarki, papierosnice
i wszelką biżuterię oraz przedmioty
wchodzące w zakres jubilerski.

Wielkie wykończenie grawerów i me-
dali po cenach fabrycznych.

Herby na kamieniach szlachetnych i pół-
szlachetnych.

M. Szabason

Zamość, 3-go Maja 10.

5—1

[Prenumerata: kwartalnie zł. 3.50, półrocznie zł. 7, rocznie zł. 14, miesięczna zł. 1.20, i egzemplarz na stacjach kolejowych kosztuje 35 gr.

Cena ogłoszeń: 1/8 str. 280 zł., 1/5—140 zł., 1/4—70 zł., 1/3—35 zł., 1/2—18 zł., 3/4—9 zł. za tekstem. Przed tekstem 50%, drożej. Drobne ogłoszenia 10 gr. za wyraz
petitem, 15 gr. — garmondem.

Redakcja i Administracja w Zamościu, ul. Lwowska Nr. 1. Konto P. K. O. Nr. 66977.

Redaktor odpowiedzialny Emil Lucjan Migasiński.

Wydawca Antoni Borkowski.